

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA

Čakovec, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	4
	Financijski izvještaji	5
II.	REVIZIJA ZA 2013.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Metode i postupci revizije	13
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.	13
	Nalaz za 2013.	15
III.	MIŠLJENJE	19

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

KLASA: 041-01/14-03/7
URBROJ: 613-22-14-6

Čakovec, 22. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE
ZA 2013.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11) i odredbe članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske demokratske zajednice (dalje u tekstu: Stranka) za 2013.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 16. lipnja do 22. listopada 2014.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Svojstvo pravne osobe Stranka je stekla u siječnju 1990. upisom u Registar političkih stranaka. Skraćeni naziv Stranke je HDZ. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Trg žrtava fašizma 4. Djelokrug rada, ciljevi i način djelovanja Stranke su određeni Programom i Statutom.

Program Stranke je donesen 2002. Program se temelji na programskoj deklaraciji s Osnivačke skupštine iz 1989., te drugim programskim dokumentima donesenim na Općim saborima i Središnjem odboru. Program sadrži proslov, temeljna načela, te stav i aktivnosti Stranke vezane uz Hrvatsku državu, Domovinski rat, hrvatske branitelje, pravnu državu, gospodarstvo, socijalnu politiku, znanost, tehnologiju, sveučilište, predškolski odgoj, osnovno i srednje školstvo, nacionalnu sigurnost, zdravstvo, kulturu, ekologiju, obitelj, mladež, starije osobe, vjerske zajednice, te Hrvatsku i svijet.

Statut je donesen u travnju 2000., a zadnje, pete izmjene u svibnju 2012. Statutom su utvrđeni područje djelovanja Stranke, uvjeti za stjecanje članstva, prava i obveze članova, ustrojstvo, tijela upravljanja, časni sudovi, nadzorna tijela, izvori financiranja, te druge odredbe vezane uz poslovanje Stranke.

Stranka je narodna stranka, okuplja sve slojeve hrvatskog naroda i drugih građana Republike Hrvatske, čiji se program temelji na domoljublju, načelima demokracije i kršćanske civilizacije, te drugim vrijednostima koje su u tradiciji hrvatskog naroda. Stranka je socijalna, suvremena, slobodnjačka, nacionalna, državotvorna i europska jer zastupa interese svih društvenih slojeva, uvažava dosege moderne uljudbe, promiče sustav slobode i nacionalni interes, čuva tradiciju i identitet hrvatskog naroda i vrijednosti Domovinskog rata, prihvaća europske standarde, a budućnost Republike Hrvatske vidi u Europi. Stranka ima stranačko glasilo, a javno djeluje u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Stranka je ustrojena na područnom načelu i sastoji se od temeljnih organizacija, odnosno ogranaka, općinskih, gradskih i županijskih organizacija, te organizacije Grada Zagreba i organizacija u inozemstvu. Na području Republike Hrvatske Stranka ima 2 438 temeljnih organizacija (ogranaka), 20 županijskih organizacija, 145 gradskih organizacija, 418 općinskih organizacija, organizaciju Grada Zagreba te 20 organizacija u inozemstvu. U skladu sa Statutom, u Stranci djeluju zasebne organizacijske cjeline s ciljem sveobuhvatnog razmatranja svih područja društvenog života i promicanja programa (Mladež Stranke, Klub utemeljitelja Stranke, Zajednica žena i druge zajednice). Stranka je osnivač Zaklade hrvatskog državnog zavjeta.

Središnja tijela su: Opći sabor, Predsjedništvo, Nacionalno vijeće, Središnji odbor, Klub zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, Visoki časni sud i Nadzorni odbor. Mandat članova središnjih tijela je četiri godine.

Opći sabor je najviše stranačko tijelo, koje redovno zasjeda svake četvrte godine. Sastavljen je od članova središnjih tijela, zastupnika u Hrvatskom saboru, izaslanika općinskih, gradskih i županijskih organizacijskih jedinica, izaslanika organizacija iz inozemstva, predsjednika županijskih organizacijskih jedinica i klubova vijećnika županija, izaslanika organizacijskih zajednica, te župana, gradonačelnika Grada Zagreba, predsjednika županijskih skupština i Gradske skupštine Grada Zagreba, te predsjednika i članova Vlade Republike Hrvatske, ukoliko su članovi Stranke.

Opći sabor utvrđuje temeljna načela politike Stranke, donosi program i statut, bira i razrješava predsjednika, zamjenika predsjednika i članove Predsjedništva, potpredsjednike Stranke, predsjednike i članove Visokog časnog suda i Nadzornog odbora, te donosi odluku o prestanku postojanja Stranke.

Predsjedništvo čine predsjednik, zamjenik predsjednika, šest potpredsjednika, deset članova Predsjedništva, glavni tajnik, predsjednik Kluba zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, predsjednici triju zajednica Stranke, međunarodni tajnik, predsjednik gradskog odbora Grada Zagreba, te predsjednik Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora ukoliko su članovi Stranke. Predsjedništvo provodi odluke Općeg sabora, raspravlja i odlučuje o bitnim političkim pitanjima, vodi materijalno financijsko poslovanje Stranke, prihvaća financijski plan i završni račun, imenuje rizničara, glasnogovornika i tajnike za pojedine grupe poslova, te odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim Statutom.

Nacionalno vijeće čini Predsjedništvo, predsjednici županijskih odbora Stranke, tri do pet predstavnika koordinacija iz inozemstva i tri predstavnika Mladeži Stranke. U pravilu se sastaje šest puta godišnje radi usklađivanja rada središnjih tijela Stranke. Odlučuje o raspuštanju organizacijskih jedinica Stranke, o održavanju redovnih ili izvanrednih prijevremenih unutarstranačkih izbora, određuje kandidate na predsjedničkim i Parlamentarnim izborima, te izborima za Europski Parlament, odlučuje o izbornim i poslijeizbornim koalicijama, donosi pravilnike o dodjeli priznanja i djelovanju Stranke u iseljeništvu, imenuje odbore i povjerenstva, utvrđuje prijedlog Statuta, te donosi i druge odluke iz nadležnosti.

Središnji odbor brine o provedbi odluka Općeg sabora, utvrđuje prijedlog Statuta i Programa, određuje predizbornu i izbornu strategiju Stranke, imenuje i razrješava glavnog tajnika, njegovog zamjenika, te glavnog urednika, ravnatelja i Vijeće stranačkog glasila, donosi odluku o visini, kriterijima i uvjetima plaćanja, načinu prikupljanja i raspodjeli članarine, zastupa prava i dužnosti zakladnika Zaklade hrvatskog državnog zavjeta, podnosi Općem saboru izvješće o radu, te odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim Statutom.

Klub zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, u okviru programa i odluka središnjih tijela Stranke, zauzima stajališta o prijedlozima zakona i drugih odluka iz djelokruga Hrvatskog sabora, utvrđuje i predlaže kandidate za predsjednike i potpredsjednike saborskih tijela, te obavlja druge poslove iz svoje nadležnosti.

Visoki časni sud, kojeg bira Opći sabor, ustanovljuje se za cijelo područje djelovanja Stranke. Visoki časni sud odlučuje o prizivima protiv odluka časnih sudova prvog stupnja vezano uz povrede prava i obveza članova Stranke, te vodi postupak protiv članova središnjih tijela Stranke u prvom stupnju.

Nadzorni odbor, čije članove bira i razrješuje Opći sabor, nadzire zakonitost materijalno financijskog poslovanja Stranke i vođenje ukupnog arhiva Stranke, o čemu podnosi izvješće Općem saboru za cijelo mandatno razdoblje, odnosno Središnjem odboru za svaku godinu.

Statutom je utvrđeno da Stranka posluje kao neprofitna udruga čija se financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarenje političkih ciljeva utvrđenih Statutom.

Uz Statut i Program, doneseni su i drugi opći akti kojima je uređeno poslovanje Stranke - Financijski statut, Pravilnik o unutarnjem ustroju, sistematizaciji radnih mjesta i koeficijentima u Tajništvu, Pravilnik o radu, Pravilnik o korištenju službenih automobila, Pravilnik Mladeži Stranke, poslovnici o radu Općeg sabora, Predsjedništva, Nacionalnog vijeća, Središnjeg i Nadzornog odbora, Opći etički kodeks Stranke, te drugi akti. Financijskim statutom je utvrđen način vođenja financijskog poslovanja, izvori prihoda, te način planiranja i raspodjele prihoda i rashoda, kao i druga pitanja vezana uz financiranje Stranke.

Stranku predstavlja i zastupa predsjednik, koji odgovara za rad Stranke. Od 21. svibnja 2012., i u vrijeme obavljanja revizije, predsjednik Stranke je Tomislav Karamarko.

Pri ispunjavanju zadaća, predsjedniku pomaže glavni tajnik, koji odlučuje o administrativnim pitanjima, kao i pitanjima zaposlenika Stranke, sudjeluje u pripremi, radu i provođenju odluka središnjih tijela Stranke, te obavlja i druge poslove utvrđene Statutom. Od 26. svibnja 2012. glavni tajnik je Milijan Brkić. U tajništvu se obavljaju stručni, administrativni, tehnički, te drugi opći i pomoćni poslovi za središnja tijela i predsjednika Stranke.

Početakom 2013. Stranka je imala 71 zaposlenika, od kojih u središnjici 29, a u organizacijskim jedinicama 42. Koncem godine je imala 72 zaposlenika, od kojih u središnjici 28, a u organizacijskim jedinicama 44.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Stranke su prihodi iz državnog proračuna, od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarina, dobrovoljnih priloga (donacija) i iz drugih izvora.

Planiranje

Financijski plan za 2013. je donesen u veljači 2013., u skladu s odredbama Financijskog statuta koji se primjenjivao do siječnja 2013. Središnji odbor Stranke je u siječnju 2013. donio novi Financijski statut, prema kojem je Predsjedništvo obvezno do konca tekuće godine donijeti godišnji program rada i financijski plan za narednu godinu. Financijskim planom za 2013., prihodi su planirani u iznosu 40.692.931,00 kn, rashodi u iznosu 39.893.931,00 kn, te višak prihoda u iznosu 799.000,00 kn. U prosincu 2013. su donesene izmjene Financijskog plana, prema kojima su prihodi planirani u istom iznosu, rashodi su planirani u iznosu 45.529.000,00 kn, odnosno za 5.635.069,00 kn ili 14,1 % više od plana, te je planiran manjak prihoda u iznosu 4.836.069,00 kn. Planirani prihodi u iznosu 40.692.931,00 kn se odnose na prihode iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 26.261.178,00 kn, od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 8.294.064,00 kn, članarina u iznosu 5.070.000,00 kn, imovine u iznosu 87.184,00 kn, te druge prihode u iznosu 980.505,00 kn. Planirani rashodi u iznosu 45.529.000,00 kn se odnose na materijalne rashode u iznosu 30.336.000,00 kn, za zaposlene u iznosu 8.000.000,00 kn, donacije (pomoći) u iznosu 1.410.000,00 kn, financijske rashode u iznosu 850.000,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 800.000,00 kn, te druge rashode u iznosu 4.133.000,00 kn.

Zajedno s Financijskim planom je donesen Plan aktivnosti Stranke za 2013., koji sadrži smjernice za provođenje aktivnosti, planirane aktivnosti za 2013., ciljana područja planiranih aktivnosti, te posebno planirane aktivnosti vezane uz djelovanje zajednica u okviru Stranke (Mladež Stranke, Klub utemeljitelja Stranke Dr. Franjo Tuđman, Zajednica žena Stranke Katarina Zrinski i Zaklada Hrvatskog državnog zavjeta), međunarodne odnose, iseljništvo, udruge, informatizaciju i administrativne poslove. Najznačajnije planirane aktivnosti za 2013. su: održavanje redovitih sastanaka Predsjedništva, koordinacija županijskih predsjednika, Nacionalnog vijeća i Središnjeg odbora, kontinuirano održavanje kolegija s glavnim tajnikom, održavanje redovitih sastanaka i nastavak djelovanja zajednica u okviru Stranke, provođenje različitih političkih aktivnosti s ciljem zastupanja i promicanja programskih ciljeva Stranke, priprema i organiziranje lokalnih izbora, informiranje članstva o događajima unutar Stranke i o stajalištima o aktualnim političkim događajima, daljnje aktivnosti na području međunarodnih odnosa, nastavak suradnje s organizacijama civilnog društva, aktivnosti s ciljem poticanja aktivnijeg djelovanja iseljništva, održavanje redovitih tjednih konferencija za novinare, obilježavanje važnih stranačkih datuma i obljetnica, te državnih i vjerskih blagdana, redovite aktivnosti u području informatizacije te pružanje potpore i kontrola rada svih stranačkih sastavnica.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Za 2013. su sastavljeni sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji, te program rada (Plan aktivnosti) i Financijski plan za 2013., dostavljeni su Državnom uredu za reviziju u propisanom roku. Prema ovjerenoj izjavi ovlaštene osobe Stranke, Financijski izvještaji su objavljeni na web stranici Stranke 28. veljače 2014.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 40.637.262,00 kn, što je za 3.738.395,00 kn ili 10,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na planirane, ostvareni ukupni prihodi su manji za 55.669,00 kn ili 0,1 %.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz državnog proračuna	22.414.767,00	15.994.767,00	71,4
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	11.017.275,00	18.185.544,00	165,1
3.	Prihodi od članarina	2.335.799,00	2.474.254,00	105,9
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	211.862,00	2.443.338,00	1.153,3
5.	Drugi prihodi	919.164,00	1.539.359,00	167,5
	Ukupno	36.898.867,00	40.637.262,00	110,1

Svi prihodi, osim iz državnog proračuna, su ostvareni u većem iznosu u odnosu na 2012. Značajniji utjecaj na povećanje prihoda su imali prihodi od donacija koji su u odnosu na prethodnu godinu veći za 2.231.476,00 kn ili 1.053,3 % te prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su u odnosu na prethodnu godinu veći za 7.168.269,00 kn ili 65,1 %. Razlog povećanja navedenih prihoda je provođenje lokalnih izbora u svibnju 2013. Prihodi iz državnog proračuna su u odnosu na prethodnu godinu ostvareni za 6.420.000,00 kn ili 28,6 % manje iz razloga što su u 2012. u okviru prihoda iz državnog proračuna bili iskazani prihodi za naknadu troškova izborne promidžbe iz 2011.

Vrijednosno značajniji prihodi su ostvareni iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 18.185.544,00 kn ili 44,8 %, državnog proračuna u iznosu 15.994.767,00 kn ili 39,4 %, od članarina u iznosu 2.474.254,00 kn ili 6,1 % i donacija u iznosu 2.443.338,00 kn ili 6,0 % ukupno ostvarenih prihoda.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 18.185.544,00 kn, od čega za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu 11.014.969,00 kn i naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu 7.170.575,00 kn.

Prihodi za redovno godišnje financiranje Stranke su ostvareni na temelju odluka predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojima je propisano da je sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača, dužna osigurati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu koji se određuje u njezinom proračunu za svaku godinu za koju se proračun donosi. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prihodi od naknada troškova izborne promidžbe su ostvareni u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojima je propisano da pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke i liste grupe birača koje na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela, odnosno kandidati koji na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te zamjenika općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina dobiju najmanje 10,0 % važećih glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore. Sredstva se raspoređuju političkim strankama i listama grupe birača razmjerno broju članova predstavničkog tijela koje je pojedina politička stranka dobila, odnosno razmjerno dobivenim glasovima. Visina naknade troškova izborne promidžbe utvrđena je Odlukama Vlade Republike Hrvatske od 25. travnja 2013.

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 15.994.767,00 kn se odnose na sredstva za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu 14.494.767,00 kn i naknadu troškova izborne promidžbe za izbor članova u Europski Parlament u iznosu 1.500.000,00 kn.

Prihodi iz državnog proračuna za redovito godišnje financiranje Stranke su ostvareni u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnike u Hrvatskom saboru. Odlukom o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i zastupnika nacionalnih manjina u 2013., koju je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Stranci su raspoređena sredstva u iznosu 14.494.767,00 kn.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova u Europski Parlament su ostvareni u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojima pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna imaju političke stranke i nezavisne liste koje na izborima za članove u Europski Parlament dobiju najmanje 5,0 % važećih glasova. Sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika iz Republike Hrvatske u Europski Parlament se raspoređuju političkim strankama i nezavisnim listama razmjerno broju osvojenih zastupničkih mjesta. U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova u Europski Parlament iz ožujka 2013. i konačnim rezultatima izbora koje je Državno izborno povjerenstvo objavilo u lipnju 2013., Stranka je ostvarila prihode iz državnog proračuna u iznosu 1.500.000,00 kn.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 2.474.254,00 kn. Odredbama Financijskog statuta Stranke je određeno da su članovi dužni plaćati članarinu u skladu s aktima Stranke. Visina, način prikupljanja i raspodjele članarina su propisani Odlukom iz svibnja 2012. Prema Odluci, utvrđena je dužnosnička i zaposlenička članarina. Dužnosničku članarinu su obvezni plaćati članovi Stranke koji profesionalno obnašaju neku od dužnosti navedenih u odlukama, a određena je u iznosu 3,0 % neto plaće, odnosno naknade koju primaju za obnašanje dužnosti. Dužnosnička članarina je prihod organizacijske razine Stranke na kojoj dužnosnik obnaša određenu dužnost. Zaposlenička članarina je određena u iznosu 10,00 kn mjesečno za članove s plaćom ili mirovinom većom od 3.000,00 kn, te 5,00 kn mjesečno za članove s plaćom ili mirovinom manjom od 3.000,00 kn. Odlukom je utvrđeno u kojim su slučajevima članovi oslobođeni plaćanja članarine. Također je određeno da je 30,0 % uplaćenih sredstava zaposleničkih članarina prihod Središnjice, a 70,0 % prihod županijskih, gradskih, općinskih i područnih odbora Stranke. Za svaku županijsku organizaciju su otvoreni posebni transakcijski računi za uplatu članarine, s kojih se jednom mjesečno (prema ugovoru o trajnom nalogu za prijenos sredstava zaključenim s bankom) 30,0 % prikupljenih sredstava uplaćuje na račun Središnjice, a 70,0 % na podračune županijskih organizacija.

Obveza i način vođenja evidencija o primljenim članarinama i izdavanju potvrda su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11 i 93/11 i 55/13).

Vođenje evidencija i izdavanje potvrda za dužnosničke članarine na razini organizacije je u nadležnosti županijskih organizacijskih jedinica, dok je za sve zaposleničke članarine, te dužnosničke članarine na središnjoj razini, vođenje evidencija i izdavanje potvrda u nadležnosti Središnjice.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni u iznosu 2.443.338,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu su ostvareni za 2.231.476,00 kn ili 1.053,3 % više. Odnose se na donacije za financiranje izborne promidžbe u iznosu 2.239.644,00 kn i donacije za potporu političkog djelovanja u iznosu 203.694,00 kn.

Dobrovoljni prilozima (donacije) su ostvareni u novcu u iznosu 2.170.702,00 kn, od čega od 357 fizičkih osoba u iznosu 1.077.253,00 kn i od 96 pravnih osoba u iznosu 1.093.449,00 kn te u proizvodima i uslugama u iznosu 272.636,00 kn, od čega od 19 pravnih osoba u iznosu 243.811,00 kn i devet fizičkih osoba u iznosu 28.825,00 kn. Pojedinačni dobrovoljni prilozima (donacije) primljeni od fizičkih osoba su iznosili od 50,00 kn do 30.000,00 kn, a od pravnih osoba od 500,00 kn do 85.000,00 kn. Dobrovoljni prilozima (donacije) su primljeni u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te odredbama Financijskog statuta, kojima su propisane vrste, način primanja, uplate i iznosi dobrovoljnih priloga (donacija). Prema odredbama članaka 10. i 11. Zakona, dobrovoljni prilozima (donacije) su povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, te se uplaćuju na središnji račun političke stranke. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) su vođene evidencije i izdavane potvrde. Na web-stranici Stranke je objavljeno godišnje izvješće o primljenim dobrovoljnim prilozima (donacijama) za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2013.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi u iznosu 1.539.359,00 kn se odnose na sredstva koja su kandidatima na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihove zamjenike ostala na posebnim računima nakon završetka izborne promidžbe i koja su isti uplatili na središnji račun Stranke u iznosu 542.798,00 kn, od naknade za financiranje izborne promidžbe koalicijskih partnera s kojima je Stranka sudjelovala na izborima u iznosu 472.793,00 kn, prodaje dugotrajne imovine (službeni automobili) u iznosu 237.430,00 kn, imovine (kamate, tečajne razlike, zakup) u iznosu 179.517,00 kn, naknade šteta u iznosu 55.783,00 kn, te na druge nespomenute prihode u iznosu 51.038,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 45.979.232,00 kn, što je za 16.690.348,00 kn ili 57,0 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 450.232,00 kn ili 1,0 %.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	6.453.599,00	7.856.158,00	121,7
2.	Materijalni rashodi	19.132.448,00	31.264.048,00	163,4
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	2.246.336,00	11.018.933,00	490,5
2.2.	Drugi materijalni rashodi	16.886.112,00	20.245.115,00	119,9
3.	Rashodi amortizacije	748.914,00	761.405,00	101,7
4.	Financijski rashodi	496.804,00	838.101,00	168,7
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	1.481.987,00	1.325.190,00	89,4
6.	Drugi rashodi	975.132,00	3.934.330,00	403,5
	Ukupno	29.288.884,00	45.979.232,00	157,0
	Višak prihoda	7.609.983,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	5.341.970,00	-

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije više su ostvareni rashodi za usluge promidžbe i informiranja za 8.772.597,00 kn ili 390,5 % te drugi rashodi za 2.959.198,00 kn ili 303,5 %. Do povećanja navedenih rashoda je došlo zbog izborne promidžbe vezane uz provođenje lokalnih izbora i izbora za članove u Europski Parlament.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 7.856.158,00 kn i čine 17,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za plaće u iznosu 6.706.413,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 1.030.127,00 kn te druge rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, darovi djeci zaposlenika, otpremnine i druge naknade) u iznosu 119.618,00 kn. Plaće su obračunane u skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjem ustroju, sistematizaciji radnih mjesta i koeficijentima u Tajništvu Stranke od siječnja 2012., te drugim pravilnicima i odlukama koji uređuju način obračuna i isplate plaća i drugih naknada zaposlenima.

- Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje su ostvareni u iznosu 11.018.933,00 kn i čine 24,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na izborne promidžbene aktivnosti Stranke u iznosu 6.836.148,00 kn i na redovne promidžbene aktivnosti Stranke u iznosu 4.182.785,00 kn. Ostvareni su za usluge oglašavanja u elektronskim medijima, dnevnim i drugim tiskovinama, prijevozne usluge te druge usluge promidžbe i informiranja. Usluge za izborne promidžbene aktivnosti su ostvarene za lokalne i izbore za članove u Europski Parlament.

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 20.245.115,00 kn i čine 44,0 % ukupno ostvarenih rashoda.

Odnose se na rashode za reprezentaciju u iznosu 4.938.127,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 4.670.281,00 kn, naknade troškova zaposlenima, članovima povjerenstava, volonterima i drugim suradnicima Stranke u iznosu 2.421.734,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 2.265.681,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 2.029.754,00 kn, materijal i energiju u iznosu 1.800.197,00 kn, grafičke i tiskarske usluge u iznosu 343.498,00 kn, računalne usluge u iznosu 331.131,00 kn, komunalne usluge u iznosu 285.194,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 271.367,00 kn, te druge nespomenute materijalne rashode (registracije vozila, premije osiguranja, članarine, kotizacije, obrade tiskovina i pretraživanje medijskih baza, izradu fotografija i drugo) u iznosu 888.151,00 kn.

- Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije su ostvareni u iznosu 761.405,00 kn i čine 1,7 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na trošak nabave dugotrajne imovine koja se amortizira u vijeku uporabe prema propisanim stopama amortizacije (građevinski objekti, računalna oprema, uredski namještaj i oprema, komunikacijski uređaji, vozila i druga imovina u vlasništvu Stranke).

- Financijski rashodi

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 838.101,00 kn i čine 1,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kamate za primljene kredite u iznosu 387.360,00 kn, bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 287.748,00 kn, zatezne kamate u iznosu 121.178,00 kn te negativne tečajne razlike i ostale nespomenute financijske rashode u iznosu 41.815,00 kn.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) su ostvareni u iznosu 1.325.190,00 kn i čine 2,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na tekuće prijenose sredstava Zakladi hrvatskog državnog zavjeta (dalje u tekstu: Zaklada) u iznosu 1.114.538,00 kn, građanima i kućanstvima u iznosu 145.652,00 kn, te udrugama i ustanovi u iznosu 65.000,00 kn. Stranka je osnovala Zakladu 1995. u svrhu podupiranja političkog obrazovanja, stručnog obrazovanja, stipendiranja studenata i djece poginulih branitelja, novinarskog djelovanja, kulturne baštine, znanosti i karitativne djelatnosti. Sjedište Zaklade je u Zagrebu. Zaklada je Stranci dostavila financijske izvještaje za 2013., te dokumentaciju iz koje je vidljivo za koje su namjene utrošena odobrena sredstva. Rashodi za donacije (pomoći) udrugama i ustanovama su ostvareni u skladu s donesenim odlukama, te su dane donacije građanima i kućanstvima s financijskim poteškoćama. Dio navedenih rashoda u iznosu 30.000,00 kn se odnosi na rashode po zaključenom Sporazumu o međusobnoj suradnji iz ožujka 2013., za organizaciju i provođenje izbora, temeljem Koalicijskog sporazuma (Blok umirovljenika zajedno).

- Manjak prihoda

Ostvaren je manjak prihoda tekuće godine u iznosu 5.341.970,00 kn. Prenesen je višak prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu 3.985.723,00 kn (višak prihoda iz 2012. u iznosu 7.609.983,00 kn je umanjen za manjak prihoda iz prethodnih godina u iznosu 3.624.260,00 kn), te je iskazan manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu 1.356.247,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2013., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 19.077.695,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2013.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2013.	Stanje 31. prosinca 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	11.469.969,00	10.900.698,00	95,0
2.	Financijska imovina	4.665.231,00	8.176.997,00	175,3
2.1.	Novac u banci i blagajni	4.412.501,00	7.830.577,00	177,5
2.2.	Potraživanja od radnika i druga potraživanja	116.451,00	10.392,00	8,9
2.3.	Zajmovi	34.080,00	38.784,00	113,8
2.4.	Potraživanja za prihode	66.945,00	297.244,00	444,0
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	35.254,00	0,00	0,0
	Ukupno imovina	16.135.200,00	19.077.695,00	118,2
3.	Obveze	7.696.611,00	15.286.526,00	198,6
3.1.	Obveze za rashode	7.155.285,00	6.439.537,00	90,0
3.2.	Obveze kredite i zajmove	458.000,00	8.811.072,00	1.923,8
3.3.	Prihodi budućih razdoblja	83.326,00	35.917,00	43,1
4.	Vlastiti izvori	8.438.589,00	3.791.169,00	44,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	16.135.200,00	19.077.695,00	118,2

Ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2013. je veća u odnosu na stanje iskazano početkom 2013. za 2.942.495,00 kn ili 18,2 %. Povećanje vrijednosti imovine se najvećim dijelom odnosi na financijsku imovinu koja je veća za 3.511.766,00 kn ili 75,3 % zbog ostvarenja novčanih sredstava iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od donacija za provođenje lokalnih izbora i izbor članova u Europski Parlament. U odnosu na stanje iskazano početkom godine, obveze su koncem 2013. veće za 7.589.915,00 kn ili 98,6 %, a vlastiti izvori su manji za 4.647.420,00 kn ili 55,1 %. Obveze su značajno veće jer se Stranka u 2013. zadužila kod poslovne banke za provođenje izborne promidžbe. Vlastiti izvori su značajno manji u odnosu na početno stanje jer je Stranka manjak prihoda ostvaren u 2013. dijelom podmirila iz prenesenog viška prihoda iz ranijih godina koji je bio evidentirani i iskazani u okviru vlastitih izvora.

Vrijednost nefinancijske imovine koncem 2013. iznosi 10.900.698,00 kn i odnosi se na poslovne objekte u iznosu 11.753.966,00 kn, uredsku opremu i namještaj u iznosu 3.505.042,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 2.287.551,00 kn, sitni inventar u iznosu 1.233.032,00 kn, komunikacijsku opremu u iznosu 814.189,00 kn, opremu i uređaje za održavanje i zaštitu te druge namjene u iznosu 747.686,00 kn, ulaganja u tuđu imovinu 350.504,00 kn, izdatke za studije i akte u vezi s osnivanjem u iznosu 250.000,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 212.076,00 kn, knjige, umjetnička i znanstvena djela, druge izložbene vrijednosti i glazbena oprema u iznosu 205.548,00 kn i ispravak vrijednosti nefinancijske imovine u iznosu 10.458.896,00 kn.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednost nefinancijske imovine je manja za 569.271,00 kn ili 5,0 % zbog ispravka vrijednosti.

Potraživanja su iskazana u iznosu 307.636,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu su veća za 124.240,00 kn ili 67,7 %. Odnose se na potraživanja za prihode u iznosu 297.244,00 kn, od radnika i druga potraživanja u iznosu 10.392,00 kn. Potraživanja za prihode se odnose na potraživanja od pravne osobe za prodanih pet službenih automobila u iznosu 229.430,00 kn, za članarine u iznosu 56.812,00 kn i od kamata na dane zajmove u iznosu 11.002,00 kn. Potraživanja od radnika i druga potraživanja se odnose na potraživanja za naknade koje se refundiraju u iznosu 8.445,00 kn i od zaposlenika u iznosu 1.947,00 kn.

Koncem 2013. je iskazano stanje danih zajmova u iznosu 38.784,00 kn, što se najvećim dijelom odnosi na pozajmicu fizičkoj osobi iz 2009. Do vremena obavljanja revizije, vraćeno je 11.000,00 kn, a dodacima ugovoru o pozajmici rok povrata je ugovoren do konca lipnja 2014.

Obveze su iskazane u iznosu 15.286.526,00 kn. Odnose se na obveze za kredite u iznosu 8.811.072,00 kn, materijalne rashode u iznosu 5.474.845,00 kn, za zaposlene (plaća i prijevoz za prosinac 2013.) u iznosu 716.108,00 kn, kamate na kredite u iznosu 143.349,00 kn, ostale obveze (za poreze, predujmove i donacije ostvarene nakon završetka izborne promidžbe) u iznosu 105.235,00 kn, te odgođeno priznavanje prihoda u iznosu 35.917,00 kn. Obveze za materijalne rashode se odnose na obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu u iznosu 5.448.947,00 kn (obveze Središnjice u iznosu 1.615.576,00 kn i organizacijskih jedinica u iznosu 3.833.371,00 kn), te na obveze za naknade troškova zaposlenima i drugim osobama izvan radnog odnosa u iznosu 25.898,00 kn. Obveze za kredite u iznosu 8.811.072,00 kn se odnose na dugoročne kredite u iznosu 8.785.719,00 kn i za kratkoročne zajmove u iznosu 25.353,00 kn.

U travnju 2013., Stranka se na temelju prethodno donesene odluke Predsjedništva, zadužila kod poslovne banke za financiranje izborne promidžbe i nabavu računalne opreme. Kredit u iznosu 12.000.000,00 kn Stranka vraća sukcesivno, u deset jednakih tromjesečnih obroka, do rujna 2015., uz ugovorenu godišnju kamatnu stopu 6,58 %. Za instrumente osiguranja su dane tri bjanko akceptirane mjenice, zadužnica, te cesija s Ministarstvom financija za potraživanje sredstava raspoređenih za rad političkih stranaka za 2013., 2014. i 2015. Kredit je realiziran te su do konca 2013. otplaćena tri obroka u ukupnom iznosu 3.600.000,00 kn. Stanje zaduženja koncem 2013. iznosi 8.400.000,00 kn. Preostale obveze za kredite u iznosu 385.719,00 kn se odnose na kredit jedne županijske organizacije za kupnju poslovnog prostora koji treba biti otplaćen u 2015. Obveze za kratkoročne zajmove u iznosu 25.353,00 kn se odnose na obveze prema članu Stranke koji je tekuće obveze organizacijske jedinice podmirivao vlastitim sredstvima. Sredstva su članu Stranke vraćena u rujnu 2014.

II. REVIZIJA ZA 2013.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom Stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima su uspoređeni s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona, propisa, pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji za Stranku u cjelini, te evidencije pojedinih organizacijskih jedinica. Provjerena je dokumentacija vezana uz prihode iz proračuna, od članarina, dobrovoljnih priloga (donacija) i druge prihode. Također je obavljena provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dokumentacija u vezi obračuna plaća i naknada za zaposlene, materijalnih rashoda, rashoda amortizacije, rashoda za donacije (pomoći), promidžbu te drugih rashoda. Obavljeni su razgovori sa zamjenikom glavnog tajnika Stranke, te osobama zaduženim za vođenje poslovnih knjiga Središnjice i pojedinih organizacijskih jedinica, te Stranke u cjelini. Provjereno je, jesu li propisani podaci objavljeni na web-stranici Stranke.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Stranke za 2012., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je predložio poduzimati aktivnosti za uspostavu učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola radi osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka i osiguranja kvalitete računovodstveno financijskog poslovanja Stranke. Naložio je evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama i sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s propisima o računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje je predložio pribaviti godišnje odluke o sredstvima koja su iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave raspoređena za redovno financiranje rada političkih stranaka, ustrojiti odgovarajuće analitičke evidencije s podacima o sredstvima raspoređenima Stranci, te pratiti i kontrolirati naplatu navedenih sredstava. Predložio je ustrojiti analitičke evidencije potraživanja za članarine, te internim aktima odrediti postupanje prema članovima koji ni nakon upozorenja ne plate članarinu. Za korištenje poslovnih prostora jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bez naknade, je naložio postupiti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Također je predložio, uspostaviti odgovarajući računalni sustav sa svim potrebnim podacima za cjelovito praćenje korištenja poslovnih prostora, radi poduzimanja odgovarajućih aktivnosti za zakonito korištenje svih poslovnih prostora.

Revizijom za 2013. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno i koji su u postupku izvršenja.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- poslovni događaji u poslovnim knjigama su evidentirani i financijski izvještaji su sastavljeni u skladu s propisima o računovodstvu neprofitnih organizacija
- prema evidenciji, Stranka nema zaključenih ugovora o korištenju poslovnih prostora u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bez naplate
- Stranka je poduzimala mjere kojima je organizacijskim jedinicama skretala pozornost na važnost dostave odluka o raspoređivanju sredstava za redovito financiranje političkih stranaka iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a pojedine jedinice lokalne samouprave odluke nisu dostavile.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- poduzimaju se aktivnosti za uspostavljanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola
- u tijeku je proces ažuriranja baze podataka o članstvu temeljem koje će se ustrojiti analitičke evidencije potraživanja za članarine; sastavljen je Nacrt prijedloga internog akta kojim je određeno postupanje prema članovima koji ni nakon upozorenja ne plate članarinu
- Stranka poduzima aktivnosti za sastavljanje cjelovite evidencije o poslovnim prostorima koje koristi.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2013.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi te imovina i obveze.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje te korištenje poslovnih prostora.

1. Planiranje i računovodstveno poslovanje

1.1. Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje u skladu s propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Za 2013. Stranka je donijela Financijski plan i Plan aktivnosti. Financijskim planom su prihodi planirani u iznosu 40.692.931,00 kn, rashodi u iznosu 45.529.000,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 4.836.069,00 kn. Ukupni prihodi su ostvareni u okviru planiranog iznosa, ali su prihodi od članarina i donacija ostvareni za 8.446.472,00 kn ili 36,8 % manje od plana, a prihodi iz proračuna su ostvareni za 7.919.133,00 kn ili 30,2 % više od plana, te Stranka mora poduzeti mjere za realnije planiranje prihoda. Planom aktivnosti, su planirane aktivnosti prema nositeljima, te sredstva za njihovo ostvarenje. Financijska sredstva i provedba aktivnosti za lokalne i izbore za članove u Europski Parlament planirane su u okviru jedne aktivnosti, što onemogućava usporedbu ostvarenja s planiranim sredstvima. Programom, odnosno planom se utvrđuju smjernice i aktivnosti Stranke za poslovnu godinu, te način njihova financiranja.

U siječnju 2013. je donesen Financijski statut, kojim su, između ostalog, propisani uvjeti i načini redovnog financiranja, financiranja izborne promidžbe te način vođenja materijalnog i financijskog poslovanja. U 2013. Stranka materijalno financijsko poslovanje dijelom nije uskladila s odredbama Financijskog statuta.

Stranka je za redovno poslovanje imala dva računa i 50 podračuna, a za potrebe izbora je otvoren poseban račun te 21 poseban račun organizacijskih jedinica. Odredbama članka 2. Financijskog statuta je propisano, da se financijsko poslovanje obavlja putem središnjeg računa. Organizacijske jedinice (županijske organizacije, gradska organizacija Grada Zagreba, Mladež Stranke, Klub utemeljitelja i Zajednica žena) imaju podračune, a za određene potrebe, Stranka može otvoriti i druge podračune središnjeg računa.

Za 2013. Stranka je računovodstveno poslovanje vodila po organizacijskim jedinicama i tijekom godine objedinjavala podatke. Za Središnjicu i tri organizacijske jedinice, poslovne knjige su vođene u Središnjici Stranke, a za 20 županijskih organizacija i organizacijsku jedinicu za Grad Zagreb, te za poslovanje u vrijeme izbora, poslovne knjige je vodilo ovlašteno trgovačko društvo. Društvo je nakon evidentiranja poslovnih promjena periodično dostavljalo podatke Središnjici, na temelju čega su podaci evidentirani u jedinstvenu glavnu knjigu i sastavljeni su financijski izvještaji za cjelokupno poslovanje Stranke. Za evidentiranje istovrsnih rashoda, Središnjica i organizacijske jedinice su dijelom koristile različite račune računskog plana što otežava kontrolu objedinjenih stavki u poslovnim knjigama.

Knjigovodstvene isprave i druga dokumentacija, na temelju koje su evidentirani poslovni događaji, nalazi se na više lokacija, odnosno po organizacijskim jedinicama, osim dokumentacije za rashode za plaće, za koje se dokumentacija nalazi u Središnjici. Prema odredbama članka 13. Financijskog statuta, Stranka vodi poslovne knjige, evidentira poslovne događaje, sastavlja i podnosi financijske izvještaje prema načelima urednog knjigovodstva te načelima točnosti, istinitosti i pouzdanosti, na način utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. Također je propisano, da Stranka računovodstvo vodi jedinstveno u tajništvu (Središnjici) za središnji račun i sve podračune organizacije Stranke. Za Središnjicu i organizacijske jedinice su ustrojene pomoćne knjige i evidencije dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine, potraživanja i obveza, vrijednosnih papira, putnih naloga, korištenja službenih vozila te knjige blagajne. Pomoćne knjige ne sadrže podatke o rokovima dospelosti potraživanja i obveza. U izvještajnom razdoblju, Stranka je dio ostvarenih rashoda u iznosu 1.281.619,00 kn vezanih uz poslovne događaje s inozemnim dobavljačima evidentirala u glavnoj knjizi u vrijeme plaćanja, a podaci o navedenim poslovnim događajima (o nastanku i podmirenju obveza) nisu evidentirani u pomoćnim knjigama. Knjiga ulaznih računa je vođena za Središnjicu, dok za organizacijske jedinice, knjiga ulaznih računa nije vođena. Središnjica i organizacijske jedinice nemaju pravnu osobnost, te bi pomoćne knjige trebalo voditi za Stranku u cjelini. Prema odredbama članka 6. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08, 7/09, 158/13, 01/14 i 44/14), pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije poslovnih događaja koji su u glavnoj knjizi iskazani sintetički i druge pomoćne evidencije o stanju i promjenama imovine i obveza za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Poslovni događaji su u poslovnim knjigama evidentirani po računovodstvenom načelu pojedinačnog iskazivanja pozicija računskog plana. Pojedini prihodi i rashodi su evidentirani u skupinama i podskupinama računa koji ne pružaju potpune informacije o ostvarenim izvorima financiranja, odnosno troškovima po vrstama rashoda, što se postiže raščlanjivanjem pojedinih računa na odjeljke te analitičke i podanalitičke račune. Tako su prihodi iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentirani na jedinstvenom računu prihoda po posebnim propisima iz proračuna, čime je otežano praćenje ostvarenih prihoda po izvorima (državni, županijski, gradski i općinski proračuni). Troškovi izborne promidžbe, koji obuhvaćaju reprezentaciju, usluge oglašavanja, intelektualne i osobne usluge te druge rashode, u poslovnim knjigama Središnjice su evidentirani na jedinstvenom računu izborne promidžbe, čime je otežano praćenje troškova prema vrsti rashoda. Osim toga, dio računa na temelju kojih su evidentirani rashodi za reprezentaciju ne sadrži podatke o svrsi ugošćivanja i korisnicima usluga reprezentacije, a uz dio računa za medijska oglašavanja nisu priloženi terminski planovi izvršenja. Knjigovodstvene isprave trebaju biti sastavljene na način da bude vidljivo jesu li financijska sredstva korištena isključivo za aktivnosti Stranke u ostvarivanju ciljeva utvrđenih programom i Statutom, što proizlazi iz odredbi članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojim je, između ostalog, propisano da politička stranka, odnosno nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina i nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Rashodi za plaće za prekovremeni rad i plaće u naravi su evidentirani u okviru računa rashoda za plaće za redovan rad. U 2013. je pet zaposlenika prekovremeno radilo od 201 do 384 sati godišnje, a odredbama članka 45. Zakona o radu (Narodne novine 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13), koje su se primjenjivale do kolovoza 2014., su propisana ograničenja za ostvarenje prekovremenog rada prema kojima rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od 180 sati godišnje. Prema odredbama članka 65. Zakona o radu (Narodne novine 93/14), koje se primjenjuju od kolovoza 2014., prekovremeni rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od 180 sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od 250 sati godišnje.

Popisi imovine i obveza obavljaju se zasebno u Središnjici i u organizacijskim jedinicama. U Središnjici popisom nisu obuhvaćeni građevinski objekti, pripadajuća zemljišta i izdaci za studije, a povjerenstva pojedinih organizacijskih jedinica, osim građevinskih objekata i pripadajućih zemljišta, popisima nisu obuhvatila novčana sredstva, potraživanja i obveze. Prema odredbama članka 13. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, popis imovine i obveza mora se sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Državni ured za reviziju predlaže donositi Financijski plan i Plan aktivnosti s podacima koji će omogućiti usporedbu ostvarenja aktivnosti s planiranim sredstvima. Državni ured za reviziju nalaže uskladiti materijalno financijsko poslovanje i obaviti popis imovine i obveza u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Predlaže raščlaniti odjeljke u računskom planu sa svrhom bolje preglednosti podataka o ostvarenim izvorima financiranja i troškovima po vrstama rashoda. Nalaže organizirati prekovremeni rad u skladu s odredbama Zakona o radu.

- 1.2. *Stranka je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da će u narednom razdoblju aktivnosti planirati odvojeno, te obrazlaže da je do odstupanja u planiranju prihoda došlo zbog ažuriranja baze članstva i ostvarenja donacija županijskih organizacija za lokalne izbore u iznosima manjim od očekivanih. Ističe da će manjak prihoda nad rashodima nadoknaditi donacijama i članarinama u narednom razdoblju. Nadalje navodi, da će poduzeti mjere za usklađenje materijalno financijskog poslovanja, odnosno uskladiti račune računskog plana, u pomoćnim knjigama voditi podatke o rokovima dospelosti potraživanja i obveza, evidentirati rashode po načelu nastanka događaja i objediniti pomoćne knjige. Ističe, da će u poslovnim knjigama ustrojiti evidencije za kvalitetno praćenje prihoda i rashoda te će poslovnu dokumentaciju sastavljati na način da bude vidljivo da su financijska sredstva korištena isključivo za aktivnosti planirane financijskim planom i programom. Navodi, da će prekovremeni rad organizirati u skladu s odredbama Zakona o radu i da će popis imovine i obveza organizirati za Stranku u cjelini, te će popisom biti obuhvaćena sva imovina. Stranka obrazlaže da u poslovanje uvodi novi računalni program za računovodstveno poslovanje koji će se početkom 2015. primjenjivati za Središnjicu i sve organizacijske jedinice. Implementacija računalnog programa je u tijeku i zahtjeva određeno razdoblje prilagodbe, a njegova cjelovita primjena utjecat će i na uklanjanje uočenih propusta.*

2. Korištenje poslovnih prostora

2.1. Koncem 2013. Stranka je od organizacijskih jedinica zatražila podatke o korištenju poslovnih prostora. Organizacijske jedinice su dostavile podatke na temelju kojih je sastavljen pregled za 63 poslovna prostora u zakupu, koji između ostalog, sadrži podatke o zakupodavcu, odnosno vlasniku prostora, adresi i površini poslovnog prostora, uvjetima korištenja, datumu ugovora o zakupu i iznosu mjesečne zakupnine. U vlasništvu jedinica lokalne samouprave je 51 poslovni prostor, a 12 prostora je u vlasništvu pravnih i fizičkih osoba. Prema pregledu, Stranka plaća zakupnine na temelju zaključenih ugovora i odluka gradskih i općinskih vijeća, od čega je za jedan prostor, površine 100 m² u gradskom vlasništvu, do isteka ugovora u svibnju 2013. plaćala mjesečnu naknadu u iznosu 1,00 kn. Osim poslovnih prostora koji su uzeti u zakup, Stranka ima šest prostora u vlasništvu. Prema pisanoj izjavi, Stranka u 2013. nije koristila poslovne prostore bez naknade. Dio organizacijskih jedinica nije dostavio podatke o poslovnim prostorima koje koristi, te pregled poslovnih prostora koje Stranka koristi nije cjelovit.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti cjeloviti pregled poslovnih prostora koje Stranka koristi.

2.2. *Stranka je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju. U očitovanju ističe da su podatke o korištenju poslovnih prostora dostavile samo one organizacijske jedinice koje imaju prostore u najmu, te je evidencija sastavljena na temelju prikupljenih podataka. Navodi da će prikupiti podatke od preostalih gradskih i općinskih organizacija i postupiti prema nalogu Državnog ureda za reviziju.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2013. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja, te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, koji bi utjecali na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. Stranka je svojstvo pravne osobe stekla 1990. upisom u Registar političkih stranaka. Djelokrug rada, ciljevi i način djelovanja Stranke su određeni Programom i Statutom. Stranka je ustrojena na područnom načelu i sastoji se od temeljnih organizacija, odnosno ogranaka (općinskih, gradskih i županijskih organizacija). Središnja tijela Stranke su: Opći sabor, Predsjedništvo, Nacionalno vijeće, Središnji odbor, Klub zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, Visoki časni sud i Nadzorni odbor. Stranku predstavlja i zastupa predsjednik, koji odgovara za rad Stranke, vodi politiku u skladu s Programom i odlukama središnjih tijela. Predsjednik je Tomislav Karamarko. Koncem 2013. Stranka je imala 72 zaposlenika, od kojih u Središnjici 28, a u organizacijskim jedinicama 44 zaposlenika. Stranka je donijela Financijski plan i Plan aktivnosti za 2013. Prihodi su planirani u iznosu 40.692.931,00 kn, rashodi u iznosu 45.529.000,00 kn, te manjak prihoda nad rashodima u iznosu 4.836.069,00 kn. Prema podacima iz Izvještaja o приходima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., ukupni prihodi su iskazani u iznosu 40.637.262,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 45.979.232,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 5.341.970,00 kn. Prenesen je višak prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu 3.985.723,00 kn, te je iskazan manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu 1.356.247,00 kn. Ostvareni prihodi se odnose na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 18.185.544,00 kn, iz državnog proračuna u iznosu 15.994.767,00 kn, od članarina u iznosu 2.474.254,00 kn, dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 2.443.338,00 kn, te druge prihode u iznosu 1.539.359,00 kn. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) se odnose na donacije za financiranje izborne promidžbe u iznosu 2.239.644,00 kn i donacije za potporu političkog djelovanja u iznosu 203.694,00 kn. Dobrovoljni prilozima (donacije) su ostvareni u novcu u iznosu 2.170.702,00 kn, od čega od 357 fizičkih osoba u iznosu 1.077.253,00 kn i 96 pravnih osoba u iznosu 1.093.449,00 kn te u proizvodima i uslugama u iznosu 272.636,00 kn, od čega od 19 pravnih osoba u iznosu 243.811,00 kn i devet fizičkih osoba u iznosu 28.825,00 kn. Pojedinačni dobrovoljni prilozima (donacije) primljeni od fizičkih osoba iznosili su od 50,00 kn do 30.000,00 kn, a od pravnih osoba od 500,00 kn do 85.000,00 kn. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) su vođene evidencije i izdavane potvrde. Prihodi su korišteni za financiranje redovnih rashoda poslovanja i drugih planiranih aktivnosti.

Rashodi u iznosu 45.979.232,00 kn se odnose na druge materijalne rashode u iznosu 20.245.115,00 kn, rashode za promidžbu i informiranje u iznosu 11.018.933,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu 7.856.158,00 kn, rashode za donacije u iznosu 1.325.190,00 kn, financijske rashode u iznosu 838.101,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 761.405,00 kn, te druge rashode u iznosu 3.934.330,00 kn. U skladu s odredbama članaka 26. i 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, u propisanom roku na web-stranici Stranke su objavljeni godišnji financijski izvještaji (Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje), te godišnje izvješće o primljenim donacijama za 2013. Financijski izvještaji su dostavljeni Državnom uredu za reviziju u propisanom roku. Revizijom utvrđene nepravilnosti koje se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje te korištenje poslovnih prostora nisu značajne i nisu utjecale na istinitost financijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te je izraženo bezuvjetno mišljenje.